

Notiser

Abort och missförstånd

I Christian Munthes recension av vår abortantologi i *Filosofisk tidskrift* nr 3 1989 förekommer beträffande vårt efterord ett par missuppfattningar som förtjänar en kort kommentar. När vi diskuterar realiserandet av den maximala potentialen för medvetande och hävdar att detta förverkligande kan vara närmare eller mer avlägset, jämför vi ett foster med ett sovande spädbarn. Vår poäng är att det krävs 'mer' för att fostrets potential för medvetande skall aktualiseras, nämligen att en kvinna bär det i sin kropp under ett antal månader med allt vad det kan innebära i form av obehag för henne. Om detta obehag är större än fostrets prenatala tillfredsställelse finns det därför en typ av skäl för att begå abort som inte alls kan tillämpas när det gäller avlivande av spädbarnet. Munthe anmärker att vi inte borde ha inskränkt oss till att kalkylera med den tillfredsställelse barnet upplever före födelsen, utan också borde ha tagit med i beräkningen den tillfredsställelse som förekommer efter födelsen (s 36). Vi håller naturligtvis med om att den senare tillfredsställelsen också måste tas med i den moraliska kalkylen, men som framgår av sammanhanget är diskussionsämnet på denna plats *skillnader* mellan fostret och spädbarnet.

Munthe finner det också märkligt att vi talar om "fostrets *möjliga* tillfredsställelser" snarare än om "de tillfredsställelser fostret *faktiskt* skulle uppleva om det fick fortsätta att existera" (s 36). Detta är emellertid två uttryck för en och samma sak: den tillfredsställelse som faktiskt uppkommer i det fall något (möjligt) inträffar är möjlig tillfredsställelse.

Munthe påstår vidare att det nästan verkar som om vi "på något sätt förutsätter att moraliskt felaktiga handlingar också bör vara /rättsligt/ förbjudna" (s 36). Här rör det sig om en övertolkning. Det faktum att vi tar upp frågan om lagstiftning först efter att ha diskuterat vad som är moraliskt rätt och fel visar att vi är noga med att skilja mellan dessa frågor, vilket också framgår av vår analys av rättighetsbegreppet på s 160-62, liksom av förordet. Helt frikopplade är frågorna givetvis inte, och vi ger gärna Munthe rätt i att diskussionen om den svenska lagstiftningens moraliska implikationer kunde varit mer utförlig - här finns för övrigt mycket som förtjänar en rejäl diskussion. Vår tanke var att avgränsa debatten till de moraliska problem som abortingrepp ställer generellt - de mer specifika rättsliga, sociala och politiska följderna (vilka vi endast åtagit oss att antyda) förtjänar, som Munthe inledningsvis understryker, en bredare och mer allmän diskussion än den som kan föras inom ramen för ett par bokpärmar. □

Thomas Anderberg & Ingmar Persson

Årets Hägerström-föreläsare var professor Hilary Putnam, som under sista veckan i mars höll fem föreläsningar i Uppsala. Den övergripande rubriken var "Does philosophy have a future?" De enskilda föreläsningarna handlade om "Evolution and intentionality", "Causal theories of reference", "Realism and normativity", "The irrealists" och "Defending democracy".

Följande poetiska alster har levererats av Curt Eiberling:

Den som med Varat och tiden gjorde succé
blev senare medlem av NSDAP.
Nu blev hans lära
berövad all ära.
Dock tiden frigjorde varats idé.

Ett bidrag till vår limerick-tävling:

En idealistisk tant
satt hemma och grunna på Kant
"Om rummet i sig
finns inuti mig,
så är jag för stor, det är sant!"

Jeanette Emt och Göran Hermerén har utgivit en antologi med titeln *Konst och filosofi* (Studentlitteratur 1990). Den innehåller tio uppsatser, översatta till svenska, av bl a Monroe Beardsley, Arthur Danto, Frank Sibley, Jerrold Levinson och Richard Wollheim. Dessutom har Emt och Hermerén skrivit en inledande essä och sammanställt litteraturanvisningar.

Hedi Bel Habib har publicerat *Biofenomenologisk psykologi - Ett nytt paradig för tvärvetenskap* (Liber 1989).

På Tidens förlag har utkommit *Idéer om välfärd* (1990), en antologi med uppsatser av Norman Furniss, Timothy Tilton, Richard M Titmuss, James Tobin och Michael Walzer. Sven Ove Hansson har skrivit introduktioner. Boken utgör nr 2 i Tidens idéserie. Volym 1 i samma serie heter *Idéer om rättvisa* (med bidrag av John Rawls, Amartya Sen och Michael Walzer), och volym 3 heter *Idéer om frihet* (med bidrag av Gerald MacCallum, S I Benn, W L Weinstein, David Miller, G A Cohen, Jeffrey Reiman, Ernest Loevinsohn och Iris Marion Young). Andra volymer skall handla om demokrati, arbete, reformism, samarbete och jämlikhet.

Anders Jeffner har utgivit en skrift med titeln *Att studera människosyn* (Tema T Rapport 21, Linköping 1989).

Den 31 mars disputerade Patrick Sibelius i teoretisk filosofi i Uppsala på en avhandling med titeln *Natural Contradictions and the Concept of Action in Mechanics* (Åbo Akademis förlag, 1990).

Medarbetare i detta nummer av *Filosofisk tidskrift*: Gunnar Svensson är högskolelektor i teoretisk filosofi i Stockholm, Sven Danielsson är docent i praktisk filosofi i Uppsala, Carl-Eric Bergström är läkare vid Karolinska sjukhuset, Stockholm, Ola Lindberg studerar idéhistoria vid Stockholms universitet, Per Mdhl är gymnasie lärare i filosofi i Stockholm, Ragnar Ohlsson är högskolelektor i praktisk filosofi i Stockholm, Thomas Anderberg är FD i praktisk filosofi i Lund och Ingmar Persson är forskarasistent i praktisk filosofi i Lund.